

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

10/1831

Sayı : 8290
Tarih : 10.10.2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İktidarın cinsiyetçi politikalarının toplumu yeniden şekillendirmeyi amaçlaması, kadına karşı erkek egemen şiddetin artmasına ve kadın cinayetlerine hatta kadın kırımına varmasına neden olmaktadır. Torba yasalar, yargı paketleri, genelgeler ve cinsiyetçi politikalar, kadınları aile içine hapseden eril söylemlerle birlikte uygulanmaktadır. Bu politikaların uygulanmasıyla birlikte, özellikle İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının alınmasıyla, kadına karşı şiddet, taciz, tecavüz, cinsel saldırı ve kadın kırımına varan kadın cinayetlerinde görülen artış, sorunun daha derinlemesine ve etkili bir şekilde ele alınmasını zorunlu kılmıştır. Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinin araştırılması, derhal alınacak tedbirlerin tespiti ve kadın özgürlükçü ve toplumsal cinsiyet eşitlikçi politikaların geliştirilmesi amacı ile Anayasa'nın 98., İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 10.10.2024

Gökhan

Gülüsthan Kılıç Koçyiğit
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

GEREKÇE

İktidarın artan kadın karşıtı politikaları, kadına yönelik şiddet vakalarında faillerin cezasız kalması, gerekli önleyici tedbirlerin alınmaması, hükümet yetkililerinin cinsiyetçi dil ve yaklaşımı nedeniyle hemen her an bir kadın cinayeti haberlerde yer almaktadır.

2023 yılı, erkek şiddetinin kadınların hayatlarını nasıl kararttığını sayılarla gözler önüne sermiştir. Erkekler, bir yılda en az 333 kadını öldürmüştür. Üstelik, bu kadınlardan en az 46'sı "koruma" ya da "uzaklaştırma" kararlarına rağmen öldürülmüştür. Kadınların devletin göstermelik koruma mekanizmalarına rağmen öldürülmesi, bu sistemin ne kadar yetersiz olduğunu kanıtlamıştır.

Aynı dönemde, erkekler 28 çocuğu öldürmüş, 18 kadına tecavüz etmiş, 371 kadını para karşılığı cinsel ilişkiye zorlanmış, 745 kadını ise yaralamıştır. Taciz, tecavüz ve istismar vakaları her geçen gün büyüyen bir toplumsal kriz haline gelmiştir. En az 270 kadının ölümü ise şüpheli olarak kaydedilmiş, bu sayı trans kadınları da kapsamıştır.

Erkekler sadece Eylül ayında bile en az 33 kadını ve 1 çocuğu öldürmüştür. Yine Eylül'de 21 kadının ölümü şüpheli olarak kayıtlara geçmiştir. Tüm bu veriler, kadınların yaşamlarının sistematik olarak ellerinden alındığını ve erkek şiddetinin durdurulması gerektiğini bir kez daha ortaya koymuştur.

Bunun adını koymak zaruridir. Türkiye'de kadınların hayatta kalma mücadelesi verdiği şiddet kadın kırım boyutundadır. Kadın cinayetlerin tamamı önlenabilir niteliktedir ve bu öldürücü eylemler, kadın karşıtı söylemin günlük yaşamda, medyada, siyasette, iş ve sosyal ortamlarda her gün yeniden üretilmesinden kaynaklanmaktadır.

Kadın cinayetleri faillerinin çok büyük bölümünün kadınların ayrıldıkları, ayrılmak istedikleri ve güncel eşleri veya partnerleri, aile üyeleri (baba, torun gibi) yani çok büyük olasılıkla tanıdıkları bir erkek olduğu bilinmektedir.

Türkiye genelinde, kadınların öldürülmesinin yanı sıra, fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddet gibi çeşitli şiddet türleri de artmaktadır. Bu artış eğilimi karşısında, etkili yasal düzenlemelerin eksikliği ve hatta İstanbul Sözleşmesi gibi uluslararası anlaşmalardan çıkılması gibi adımlar, şiddet vakalarının daha da derinleşmesine yol açmaktadır. Özellikle, psikolojik şiddetin yanı sıra ekonomik şiddet ve kadın yoksulluğu, kadınları zor yaşam koşullarına iterek, milyonlarca kadını ekonomik kriz ve yoksulluk durumunda şiddet riski

altında bırakmaktadır. Bu durum, ekonomik olarak bağımsız olmayan ve herhangi bir sosyal destek alamayan kadınlar için tehlikeli bir ortam oluşturmaktadır.

İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının toplumda büyük bir bölünmeye yol açacağı ve kadınları erkek şiddetine karşı savunmasız bırakacağı, sonuç olarak da kadınları ölüm tehdidiyle baş başa bırakacağı konusundaki itirazlarımıza rağmen, bu karardan geri adım atılmamıştır. Ayrıca, bu kararın hukuki süreci sonunda kadınlar aleyhine sonuçlanması, kadınları erkek şiddetine karşı daha da korumasız hale getirmiştir. Dahası, bu tartışmaların akabinde 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun da tartışmaya açık hale getirilmeye çalışılmış 6284 Nolu Yasa'nın uygulanmasındaki sıkıntılar çözülmemiş derinleştirilmiştir. Ne yazık ki, itirazlarımız haklı çıkmıştır; İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının ardından kadına yönelik şiddet artmış ve toplumsal bir bölünme yaşanmıştır.

Bu bağlamda, kadın cinayetleri başta olmak üzere kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi, toplumsal cinsiyet eşitlikçi politikaların uygulanması, etkin politikaların hayata geçirilmesi, İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının geri alınarak Sözleşmeden doğan yükümlülüklerin yerine getirilmesi ivedi ve hayati öneme sahiptir. Bu konuda Meclis'in önemli bir rolü vardır ve sorunun çeşitli yönlerinin detaylı bir şekilde tartışılması ve alınacak önlemlerin belirlenmesi için bir Araştırma Komisyonunun kurulması elzemdir.